

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Полтавська державна аграрна академія
Освітня програма	28367 Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	133 Галузеве машинобудування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Полтавська державна аграрна академія
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	28367
Назва ОП	Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва
Галузь знань	13 Механічна інженерія
Спеціальність	133 Галузеве машинобудування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Криштопа Святослав Ігоревич, Куріпка Олександр Володимирович, Гречка Андрій Іванович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	08.02.2021 р. – 10.02.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2371/vidomostisamooциnyuvannya.pdf>

Програма візиту експертної групи <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/6676/programavizytu.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП в ЕГ склала позитивне враження. Полтавський регіон має великий потенціал розвитку сільськогосподарського виробництва та потужний склад машинобудівних підприємств. Саме на поєднанні цих двох факторів ЗВО у 2017 році запровадив освітню діяльність за ОП «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва». Сама акредитація відбувається у важливий історичний період для ПДАА. Щойно минув 100-літній ювілей закладу, відбувається процес переходу від академії до університету – все це свідчення активного розвитку ЗВО. Відкритість і доступність інформації, початок діджиталізації освітнього процесу, наявність зацікавлених роботодавців, затребуваність в регіоні, інтернаціональні контакти в освітньому процесі, значний науковий потенціал, увага до академічної доброчесності, зрозумілість процедур для здобувачів вищої освіти, потужний кадровий потенціал, достатнє матеріально-технічне, фінансове та навчально-методичне забезпечення, увага до проблем здобувачів вищої освіти і їх підтримка, здоровий психологічний клімат і, як наслідок, відсутність конфліктних ситуацій – саме завдяки цим чеснотам ЕГ на високому рівні оцінила критерії якості ОП. Недоліки також були відмічені. Проте в загальному контексті їх можна вважати несуттєвими. Присутня певна інерція в позиціях різних груп стейкхолдерів, яка ще потребує сил і часу для її повного усунення. Однак бажання працювати над усуненням недоліків було помітно на всіх зустрічах, проведених ЕГ. І головне – освітній процес за даною ОП є реальним.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Чіткість цілей та ПРН, зазначених в ОП, їх відповідність місії та стратегії ЗВО, Стандарту вищої освіти. 2. Врахування досвіду аналогічних ОП. 3. Відкрита процедура удосконалення ОП з залученням різних груп стейкхолдерів. 4. Чітка структура та логічна взаємопов'язаність освітніх компонент. 5. Можливість формування власної індивідуальної траєкторії навчання. 6. Формування у здобувачів soft skills. 7. Проста і зрозуміла процедура вступу на ОП. 8. Активне використання платформи MOODLE. 9. Системний і технологічний підхід ЗВО до організації освітнього процесу та побудови зручного і комфортного освітнього середовища. 10. Чіткі, відкриті та зрозумілі форми контрольних заходів і критерії оцінювання. 11. Висока академічна і професійна кваліфікація викладачів. 12. Закордонне стажування викладачів ОП. 13. Прозора процедура добору кадрів. 14. Широкі можливості професійного розвитку викладачів. 15. Система стимулювання викладацької майстерності. 16. Достатні фінансові, матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення ОП та безоплатний доступ до них. 17. Створення психологічної служби і запровадження інституту омбудсмана освітнього процесу. 18. Достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. 19. Зрозуміла процедура вирішення конфліктних ситуацій. 20. Застосування АСУ освітнім процесом. 21. Розбудова внутрішнього забезпечення якості освіти. 22. Популяризація академічної доброчесності та запровадження системи антиплагіату.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Наведений нижче перелік слабких сторін був озвучений керівництву ЗВО і Гаранту ОП на фінальній зустрічі ЕГ. 1. Розташування дисциплін в навчальному плані в двох семестрах, проте на різних курсах. Рекомендовано викладання дисциплін зводити в один курс. 2. Суміщення викладання дисциплін «Теоретична механіка» і «Опір матеріалів», а також «Теорія машин і механізмів». Рекомендовано дисципліни, вивчення яких знаходиться в логічній послідовності, не суміщати в одному семестрі. 3. Слабка участь студентів в міжнародних програмах при наявній інфраструктурі у ЗВО. Рекомендовано посилити участь студентів у міжнародних програмах. 4. Слабкий розвиток студентської науки на даній ОП. Рекомендовано активніше заохочувати студентів до наукової роботи. 5. Пасивна участь студентів при формуванні власної індивідуальної траєкторії навчання. Рекомендовано відмовитися від фіксованої кількості вибіркових дисциплін в семестрі та підвищувати свідомість студентів у формуванні власної траєкторії навчання. 6. Наявність деяких нелогічностей у тексті ОП та структурі навчального плану. Рекомендовано відмовитися від екзамену як виду підсумкового контролю при захисті кваліфікаційної роботи та перенести проведення переддипломної практики до початку підготовки кваліфікаційної роботи. 7. Мала тривалість практик безпосередньо на базах практики за відзивами роботодавців. Рекомендовано реорганізувати процес практичної підготовки безпосередньо на базах практики таким чином, щоб він тривав не менше чотирьох тижнів.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Місія та стратегія ЗВО наведена у Стратегії розвитку Полтавської державної аграрної академії на 2020-2025 рр. (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2371/strategiyarozvytku2020-2025.pdf>), Концепції освітньої діяльності Полтавської державної аграрної академії (<https://www.pdaa.edu.ua/content/koncepciya-osvitnoyi-diyalnosti-pdaa>). Цілі освітньої програми «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» (<https://drive.google.com/file/d/1ZgOA32qZyWDaT2KJszcMjzXohDaW6wKY/view>) чітко сформульовані і в цілому відповідають місії та стратегії Полтавської державної аграрної академії (ПДАА) з урахуванням професійної спрямованості, а саме механіко-інженерній галузі.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Підтвердженням того, що цілі освітньої програми та програмні результати навчання при розробці і удосконаленні освітньої програми визначалися з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін, є членство у робочій групі розробників освітньої програми (<https://drive.google.com/file/d/1ZgOA32qZyWDaT2KJszcMjzXohDaW6wKY/view>) здобувача вищої освіти Франк Тетяни, а також п'ять рецензій від зовнішніх стейкхолдерів (роботодавців): ПАТ «Завод «Лтава», ТОВ «Агрістар», ТОВ «Торговий дім «Полтавський автоагрегатний завод», ПАТ «Полтавський облагропостач», ТОВ «Прайд-авто», наданих у додатках до відомостей про самооцінювання. Проте в тексті ОП зазначені лише три останні рецензії. Позиції академічної спільноти формуються під час онлайн-зустрічей, засідань зацікавлених кафедр, міжкафедральних семінарів, а також спільних конференцій з представниками інших ЗВО, та враховуються при затвердженні освітньої програми та змін до неї на засіданні кафедри галузевого машинобудування, яка є випусковою для даної ОП, науково-методичній раді спеціальності, Вчених Радах інженерно-технологічного факультету і ПДАА. На зазначених етапах також додатково враховуються інтереси здобувачів вищої освіти шляхом залучення представників студентського самоврядування. Свою участь у зазначених заходах представники заінтересованих сторін підтвердили під час зустрічей ЕГ з відповідними фокус-групами.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

В ПДАА функціонує Відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників (<https://www.pdaa.edu.ua/content/viddil-spruyannya-pracevlashtuvannya-studentiv-i-vypusknykiv>), пропозиції до якого надаються підприємствами регіону та слугують базою для визначення тенденцій актуальності на ринку праці спеціальностей, представлених у ЗВО. Тенденції розвитку спеціальності постійно моніторяться робочою групою з розробки ОП шляхом постійного контакту з роботодавцями регіону, врахуванням досвіду аналогічних ОП вітчизняних ЗВО, таких як НУ «Львівська політехніка», НУБІП, Луцький національний технічний ун-тет, Львівський національний аграрний ун-тет під час обміну досвідом на конференціях та семінарах та знаходять своє відображення, в першу чергу, в змісті освітніх компонент. Під час закордонних стажувань викладачами даної ОП враховуються особливості викладання освітніх компонент в іноземних освітніх закладах, зокрема Вроцлавська політехніка (<https://admission.pwr.edu.pl>), Люблінська політехніка (<http://wm.pollub.pl>), Опольський ун-тет (<https://uni.opole.pl>) (всі-Польща), Технічний ун-тет в Брно (<https://www.fme.vutbr.cz>) (Чехія). В ОП чітко прослідковується галузевий контекст: машинобудівна галузь сільськогосподарського виробництва, проте акцент на регіональному аспекті зроблений поверхнево. Полтавська область має значний потенціал сільськогосподарського виробництва та машинобудівний комплекс, а даний ЗВО єдиний у регіоні забезпечує підготовку фахівців зазначеного галузевого спрямування.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітня програма «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» (<https://drive.google.com/file/d/1ZgOA32qZyWDaT2KJszcMjzXohDaW6wKY/view>) розроблена на основі прийнятого Стандарту вищої освіти за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого Наказом МОН України № 806 від 16 червня 2020 року, і затверджена Вченою радою ПДАА (протокол № 24 від 1 липня 2020 року). ОП забезпечує набуття всіх компетентностей та досягнення всіх програмних результатів навчання, зазначених у Стандарті вищої освіти, з необхідним обсягом освітніх компонент. Додатково до зазначених у стандарті введено власний ПРН15 «Розв'язувати задачі щодо підвищення якості

продукції сільськогосподарського виробництва». Проте зазначений в ОП сьомий рівень Національної рамки кваліфікацій відповідає її попередній редакції.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. Наявність Стратегії розвитку Полтавської державної аграрної академії на 2020-2025 рр. та Концепції освітньої діяльності Полтавської державної аграрної академії з чітко сформульованими місією ЗВО та його стратегічними напрямками розвитку і відповідність цілей ОП зазначеним засадам з урахуванням професійної спрямованості. 2. Залучення до погодження ОП роботодавців галузі. 3. Врахування позицій здобувачів вищої освіти при розробці ОП, в тому числі з прямим включенням до складу робочої групи з розробки ОП. 4. Врахування досвіду аналогічних вітчизняних ОП, викладання освітніх компонент в іноземних закладах освіти, постійний моніторинг тенденцій розвитку спеціальності та стану ринку праці. 5. Забезпечення набуття всіх компетентностей та досягнення всіх програмних результатів навчання, зазначених у Стандарті вищої освіти, з необхідним обсягом освітніх компонент.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1. Недостатнє формулювання регіонального контексту. Рекомендовано зробити наголос на унікальності даної ОП в Полтавському регіоні, активно пропагувати її зосередженість на актуальних тенденціях розвитку машинобудівної та агропромислової областей економіки регіону. 2. Надання рецензій і рекомендацій щодо удосконалення змісту ОП переважно в контактний спосіб. Рекомендовано активніше залучати відповідну процедуру в онлайн режимі, що сприятиме значно ширшому охопленню бази зворотнього зв'язку щодо функціонування даної ОП. 3. Формальна невідповідність зазначеного номеру рівня кваліфікації Національної рамки кваліфікацій у освітній програмі. Рекомендовано внести корективи відповідно до останньої редакції НРК.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Інформація по Критерію 1, наведена в відомостях про самооцінювання, в цілому викладена коректно та отримала підтвердження в ході проведених зустрічей експертної групи зі стейкхолдерами, роботі з документами, на які надано посилання. Наведені слабкі сторони ОП в контексті Критерію 1 є загалом несуттєвими, оскільки носять в переважній більшості рекомендаційний характер, що в порівнянні з сильними сторонами дозволяє оцінити Критерій 1 на рівні «В».

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП для бакалаврів з нормативним терміном навчання (термін навчання 3 р. 10 міс.) - 240 кредитів ЄКТС, з них обсяг обов'язкових компонентів - 180 ЄКТС. У відповідності до стандарту освіти 133 Галузеве машинобудування мінімум 50 % обсягу ОП має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, тобто ОП в цьому плані відповідає вимогам стандарту вищої освіти. Обсяг вибіркового компонента програми для бакалаврів з нормативним терміном навчання (термін навчання 3 р. 10 міс.) - 60 ЄКТС (25,0 %), що відповідає вимогам ЗУ «Про вищу освіту». Загальний обсяг кредитів ЄКТС для бакалаврів зі скороченим терміном навчання (термін навчання 1 р. 10 міс.) - 120. З них обов'язкові компоненти мають 88 кредитів ЄКТС, вибіркові – 32, що відповідає вимогам стандарту та ЗУ «Про вищу освіту». Разом з тим, експертна група зазначає, що до даної програми наявні 2 пари навчальних планів (з нормативним та скороченим термінами навчання) з різним набором обов'язкових компонент. Так для навчального плану зі скороченим терміном навчання наявний обов'язковий компонент – дисципліна «Інженерна механіка», яка відсутня для навчального плану з нормативним терміном навчання, що є певним несуттєвим недоліком в контексті вимог частини 5 статті 10 ЗУ "Про вищу освіту". Проте вказана обов'язкова компонента забезпечує досягнення здобувачами програмних результатів навчання. Виходячи з цього, ЕГ робить висновок про загальну відповідність ОП підкритерію 2.1.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз змісту ОП дозволяє зробити наступні висновки: основний фокус ОП спрямовано на підготовку фахівців в галузі сільськогосподарського машинобудування. ОП має чітку структуру, зміст ОП є структурованим за семестрами і роками навчання. ОК, в основному, мають логічний взаємозв'язок, що відображено в структурно-логічній схемі ОП. ОП включає 36 обов'язкових ОК. Аналіз змісту ОК показав, що досягнення цілей та ПРН забезпечується обов'язковими ОК та практичною підготовкою, що відображено в матриці відповідності забезпечення ПРН відповідними ОК. ПРН корелюються із загальними та фаховими компетентностями. Окремо ЕГ виділяє великий обсяг ОК практичної підготовки (30 кр.) 16 вибіркового ОК дозволяють здобувачам розширити і поглибити знання і вміння, одержані в результаті вивчення обов'язкових ОК. Разом з тим, ЕГ відмічає не значні відхилення від логічного взаємозв'язку окремих ОК. Так, бажано було розмістити ОК Теорія механізмів і машин після завершення вивчення ОК Теоретична механіка, а не здійснювати це паралельно. Також ОК в ОП бажано було поділені на два цикли: загальної та фахової підготовки; в кожному циклі передбачити обов'язкові ОК та ОК за вибором студентів. Під час інтерв'ювання здобувачів освіти та роботодавців ЕГ ставила питання щодо відповідності переліку ОК сучасним вимогам, логічності їх викладання, задоволеності контентом ОП тощо. На ці питання ЕГ від всіх фокус-груп були отримані позитивні відповіді. Отже, ЕГ вважає, що в цілому ОП має відповідність підкритерію 2.2.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Згідно предметної області спеціальності 133 – Галузеве машинобудування об'єктами вивчення є явища, процеси, обладнання та організація галузевого машинобудівного виробництва та галузевих підприємств; засоби і методи випробовування та контролю якості продукції машинобудування та експлуатації на галузевих підприємствах; системи технічної документації, метрології та стандартизації. Зміст ОП розроблено у відповідності до предметної області спеціальності. Аналіз ОП на відповідність теоретичному змісту предметної області, методам і технологіям спеціальності свідчить, що перелік обов'язкових ОК дозволяє здобувачеві набути компетентності та досягти результатів навчання у відповідності до стандарту вищої освіти спеціальності 133 – Галузеве машинобудування (наказ МОН № 806 від 06.06.20 р.) Разом з тим, об'єкти вивчення та цілі навчання конкретної ОП не зазначені, що є недоліком ОП. Також аналіз ОП свідчить про універсальність інженерів-механіків, що готуються за цією ОП та необхідність поглиблення спеціалізації за напрямками сільськогосподарського виробництва. Інтерв'ювання та співбесіди зі студентами та роботодавцями підтвердили, що потреби в оновлені ОП задовольняються, сама ОП переглядається з врахуванням сучасних тенденцій. ОП має свій розвиток та під час останнього перегляду ОП в 2020 році частину ОК було оновлено за пропозиціями роботодавців. Під час інтерв'ювання роботодавців ЕГ отримала позитивні відгуки щодо змісту ОП. Отже, ЕГ вважає, що ОП має відповідність підкритерію 2.3.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування інд. освітньої траєкторії студента визначається такими документами: Положенням про забезпечення права на вибір здобувачами в/о навч. дисц. <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaprovbyrivozvid16grudnya2020rno256.pdf>, Положенням про інд. навч. план здобувача в/о <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproinp.pdf>; Положенням про порядок та умови обрання студентами вибіркового навч. дисц. <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaprovnavybnavchdysc550555typogr.pdf>; Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформ. та інформ. освіті <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaprovno.pdf> Положенням про акад. мобільність здобувачів в/о. ЕГ при зустрічі зі студентами встановила, що вибір ОК дійсно здійснюється студентами. Разом з тим, ЕГ відзначає, що ОК, що пропонуються на вибір, деколи дублюють одна одну та мають аналогічний зміст. Наприклад, Теплотехніка та Теоретичні основи теплотехніки: <https://www.pdaa.edu.ua/content/vybirkovy-navchalni-dyscypliny-o>. Деякі ОК пропонуються здобувачам як обов'язкові та вибірково одночасно. Наприклад, обов'язкові ОК 34 «Підйомно-транспортні машини», ОК 23 «Технологічні основи машинобудування» пропонуються здобувачам і як вибірково. Разом з тим, здобувачі при опитуванні підтвердили можливості вибору індивідуальної освітньої траєкторії та цим задоволені, тому ЕГ вважає, що в цілому ОП має відповідність підкритерію 2.4.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка регламентується Положенням про проведення практики студентів ПДАА (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoprovedennyapraktyky.pdf>). Навчальним планом підготовки бакалаврів за ОП «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» денної форми навчання передбачено проведення 4-х практик в обсязі 30 кредитів: «Навчальної» (7,5 кр.), «Виробничо-заводської» (7,5 кр.), «Виробничо-галузевої» (9 кр.), «Переддипломної» (6 кр.) Організація та забезпечення практик здійснюються відповідно до наскрізних програм та договорів про проведення практик (<https://www.pdaa.edu.ua/content/specialnist-galuzeve-mashynobuduvannya>). У результаті аналізу ОП та співбесід з НПП, роботодавцями та здобувачами встановлено, що практична підготовка здобувачів передбачає використання, як власного матеріально-технічного забезпечення, так і матеріальної бази підприємств-партнерів, з якими укладено відповідні договори. Зазначений підхід дає можливість здобувачам вивчати сучасні машини, обладнання та технологічні процеси, що забезпечує актуальність знань, вмінь, навичок і конкурентність у подальшій професійній діяльності. Разом з тим ЕГ відмічає деякі порушення в послідовності розміщення практик. Так, в навчальному плані дипломне проектування передує переддипломній практиці, що є нелогічним. В цілому ЕГ робить висновок про те, що практична підготовка здобувачів ОП відбувається на достатньому рівні, а ОП має повну відповідність у контексті підкритерію 2.5.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття навичок комунікації здобувачами ОП «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» відбувається через опанування таких обов'язкових компонентів, як: «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», «Університетська освіта», «Фізичне виховання», «Інформаційні системи та технології», «Історія та культура України», «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Філософія», «Безпека життєдіяльності», «Економіка підприємства», «Правознавство». Аналіз ОП в цілому і матриці відповідності програмних компетентностей та компонентів освітньої програми свідчить, що ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти необхідних соціальних навичок soft skills. Під час співбесіди з здобувачами було відзначено, що вони здатні до комунікації, чітко формулюють та доносять власні думки. Інтерв'ювання ЕГ гаранта ОП та НПП дозволило встановити, що велика увага приділяється командоутворенню й забезпеченню здатності студентів до пошуку, обробки й інтерпретації інформації. Інтерв'ювання роботодавців дозволило ЕГ встановити, що в цілому роботодавці задоволені рівнем набутих здобувачами соціальних навичок та можливістю їх адаптації у професійному середовищі, хоча і відзначають досить невисокий рівень володіння іноземними мовами здобувачами. Позитивно оцінюючи в цілому відповідність ОП підкритерію 2.6 ЕГ також надає рекомендації більше залучати здобувачів до наукової роботи, фахових тренінгів, майстер-класів від роботодавців, що сприятиме додатковому розвитку у здобувачів соціальних навичок.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт в даний час відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Організація самостійної роботи здобувачів регламентується в ПДАА Положенням про організацію самостійної роботи та <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/proorganizaciyusamostiynoyiroboty16-04vakulenko.pdf> Обсяги окремих ОК та їх підсумковий контроль відображають фактичне навантаження здобувачів відповідно до досягнення цілей та формування програмних результатів навчання. При формуванні навчальних планів обсяг самостійної роботи коливається у межах від 1/3 до 2/3 загального обсягу ОК. У навчальному плані обсяг годин, відведений на навчальні дисципліни, становить 5949 год., з них на аудиторне навантаження – 2012 годин (33,97 % від заг. обсягу), на самостійну роботу – 3928 год. (66,03 % від заг. обсягу). Серед аудиторного навантаження перевага надається практичним та лабораторним заняттям – 58,75 % від заг. обсягу аудиторного навантаження. Аналіз навчального плану та результатів зустрічі зі здобувачами свідчить про достатній для досягнення цілей та програмних результатів навчання обсяг аудиторної та самостійної роботи. Скарги студентів щодо надмірного навантаження відсутні. ПДАА надає здобувачам 3 додаткові кредити сам. роботи для виконання курсових проектів, що становить позитивну практику ОП, але не надає додаткового часу для підготовки до іспитів, що на думку ЕГ дещо перевантажує студентів. В цілому ж, обсяг ОП та її окремих ОК достатньо реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, тому ЕГ робить висновок про загальну відповідність ОП підкритерію 2.8.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою не здійснюється. Заплановано проведення аналізу із залученням роботодавців з метою можливого розвитку цієї форми освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Зміст ОП має чітку структуру, освітні компоненти, які включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми відповідає предметній області спеціальності 133 – Галузеве машинобудування. ОП «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 133 – Галузеве машинобудування. Структура ОП передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти, для чого створено всі нормативно-правові та організаційні умови. Інтереси студентів при визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих освітніх компонентів за даною ОП враховуються. Практична діяльність здобувачів дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Студенти позитивно оцінюють рівень практичної підготовки. Освітній процес створює умови для формування здобувачами соціальних навичок (soft skills). Обсяги окремих ОК та їх семестрові контролю реалістично відображають фактичне навантаження здобувачів, є відповідними для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Структура ОП націлена на здобуття компетентностей, які сприяють подальшій професійній діяльності здобувачів, практична підготовка передбачає використання матеріально-технічної бази аграрних підприємств-партнерів, що забезпечує актуальність професійних знань та конкурентність на ринку праці.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкими сторонами ОП у контексті Критерію 2 є наступні: недбалість проектної групи в процесі розробки навчальних планів, що призвело до наявності істотних технічних помилок; недбалість проектної групи в процесі забезпечення здобувачів вибірконими освітніми компонентами; дисципліни, що пропонуються на вибір здобувачам, деколи дублюють одна одну та мають аналогічний зміст. Експертною групою рекомендовано: - в процесі перегляду ОП оновити навчальні плани, виправивши наявні технічні помилки; - реалізувати можливість більш широкого вибору вибірових дисциплін здобувачами; - активніше залучати здобувачів до наукової роботи, що сприятиме додатковому розвитку у них соціальних навичок; - забезпечити можливість додаткового розвитку професійних навичок у студентів шляхом відвідування фахових тренінгів та майстер-класів від роботодавців.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітня програма має слабкі сторони, які не є суттєвими. ОП відповідає критерію 2 з несуттєвими недоліками (підкритерії 2.1, 2.4 та 2.5). Недолік 2.1 ЕГ визначається як не суттєвий, оскільки маючі фактично дві пари навчальних планів (з нормативним та скороченим термінами навчання) з різним набором обов'язкових компонент реальна різниця складає тільки одну ОК, причому ця обов'язкова ОК повністю спрямована на досягнення здобувачами програмних результатів навчання. Недолік 2.4 ЕГ визначається як не суттєвий, оскільки хоча ОК, що пропонуються на вибір, деколи дублюють одна одну та мають аналогічний зміст, а деякі ОК пропонуються здобувачам і як обов'язкові, і як вибірові одночасно, проте таких ОК є менше від загальної кількості вибірових ОК, а здобувачі при опитуванні підтвердили можливість вибору індивідуальної освітньої траєкторії та цим цілком задоволені. Недолік 2.5 ЕГ визначається як не суттєвий, оскільки хоча і є в навчальному плані порушення в послідовності розміщення практик, але гарант ОП визнала свої помилки та зобов'язалась внести в майбутньому зміни в графік навчального процесу, що на думку ЕГ є можливим. ЕГ відзначає, що ОП має значний рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 2.2, 2.3, 2.6, 2.7, 2.8. Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики, експертна група робить висновок, що ОП «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» ПДАА і освітня діяльність за цією програмою відповідають рівню В за критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Аналіз експертної групи показав, що правила прийому до Полтавської державної аграрної академії на навчання з спеціальності 133 Галузеве машинобудування зрозумілі. Інформація щодо прийому вступників на державне замовлення оприлюднено в повному обсязі. Правила вступної компанії якісно відображені для абітурієнтів. Аналізуючи Правила прийому до ПДАА у 2021 році дискримінаційних обмежень та привілеїв експертною групою, не виявлено. Усім категоріям абітурієнтів забезпечується рівний доступ до отримання вищої освіти за даною ОП. Необхідні матеріали та додатки оприлюднені на офіційному веб порталі: (<https://www.pdaa.edu.ua/content/pryumalna-komisiya>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступна компанія до Полтавської державної аграрної академії з спеціальності 133 «Галузеве машинобудування» за освітньою програмою «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» проводиться приймальною комісією, яка діє відповідно до «Положення про приймальну комісію Полтавської державної аграрної академії»: (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/198/polozhennya-pro-pryumalnu-komisiyu.pdf>) яка затверджена п р и й м а л ь н о ї комісії на 2020 - 2021 рік: (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5360/nakaz244prostvorennypriumalnoyikomisiyi2021.pdf>). Також на сайті ЗВО знаходиться інформація про обсяг державного замовлення та конкурсних пропозицій: (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/6520/dodatok1151220.pdf>), калькулятор конкурсного балу: (<https://www.pdaa.edu.ua/content/informaciya-dlya-vstupnykiv>). Для вступу на здобуття першого рівня вищої освіти з спеціальності 133 «Галузеве машинобудування» на сайті ЗВО знаходиться перелік необхідних сертифікатів ЗНО: (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5335/pereliksertyfikativzno20212.pdf>). Навчання у ОП «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» враховує особливості освітньої підготовки. Цикл дисциплін відповідає напряму підготовки за ОП з урахуванням потреб стейкхолдерів та подальшої роботи за професійним напрямом. Вступні потреби відповідають рівню початкових компетентностей необхідних для початку навчання за освітньою програмою.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертною групою підтверджено, що процес визнання результатів навчання які були отримані у інших ЗВО регулюється у відповідності до положення: (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoprovidrahuvannypareryvannyanavchannya904.pdf>). Зокрема, п. 5.3.5 визначає визнання та порядок перезарахування результатів навчання студента не тільки в університетах – партнерах. Спілкуючись з фокус-групою здобувачів, експертна група встановила, що вони добре проінформовані про можливості академічної мобільності у ЗВО.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЗВО має відповідні положення, щодо визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті, які є у відкритому доступі: (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoprovrno.pdf>), але запитів щодо зарахування результатів неформальної освіти за даною ОПП не виявлено. У ході проведення зустрічей з експертною групою було встановлено, що здобувачі за даною ОП обізнані у можливості отримання неформальної освіти, та підтвердили, що дану інформацію вони отримали під час проведення кураторських годин.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Процедури вступу є зрозумілими, слід зазначити позитивну сторону, що правила прийому відображені не тільки документально, а також відео матеріалом: (<https://www.youtube.com/watch?v=0oc1KA0J73c&feature=youtu.be>), який значно спрощує пошук потрібної інформації абітурієнту.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Під час зустрічі з гарантом ОП, експертною групою було встановлено, що залучення більшої кількості абітурієнтів на ОП загалом проводиться за допомогою проведення заходів у загальноосвітніх закладах та коледжах. Рекомендацією експертної групи є впровадження додаткових методів розповсюдження реклами ОП для вступників за допомогою створення у соціальних мережах аккаунтів ОП «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» де будуть розміщені здобутки та напрацювання у спільних роботах здобувачів разом з НПП, можливо навіть залучення фахівця з галузі Маркетингу для роботи над розповсюдженням інформації по освітній програмі.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Інформацію про правила прийому, розміщено на сайті ЗВО: (<https://www.pdaa.edu.ua/content/pravyly-pryyomu-dopoltavskoyi-derzhavnoyi-agrarnoyi-akademiyi>) які є зрозумілими та інформативними з використанням різних методів донесення інформації до абітурієнта. Загалом ОП «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» має добрий рівень відповідності за підкритеріями 3.1, 3.2, 3.3. Підкритерій 3.4 неможливо оцінити у повній достовірності. З викладеної інформації, факторів для підсумкової оцінки можна зробити висновок, що ОП має достатню відповідність за критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та відповідають принципам академічної свободи у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу в ПДАА (https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoproosvitniyproces15042020_1.pdf). Академічна свобода здобувачів досягається шляхом надання їм права вільно обирати форму і методи навчання, теми курсових та атестаційних робіт, тем наукових досліджень, на вибір певних компонентів освітньої програми, брати участь у формуванні індивідуального навчального плану, можливість отримання та перевірки завдань для здобувачів дистанційно. Визначення рівня задоволеності студентів ОП відбувається під час бесід зі здобувачами та при аналізі анкетування: <https://www.pdaa.edu.ua/content/anketuvannya-vykladach-ochyma-studenta>. Проведена дистанційна зустріч показала, що студенти мають можливість під час проведення анкетування висловити своє ставлення, зауваження та пропозиції з організації освітнього процесу, вдосконалення ОП та ефективності роботи НПП. Загалом, здобувачі ОП, в цілому, задоволені методами навчання і викладання за ОП <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/6540/rezultatyopytuvannayahchodoyakostiosvity.pdf>. Проведена дистанційна зустріч із НПП ОП підтвердила, що НПП вільно обирають методи навчання та викладання. Отже, ЕГ робить висновок про повну відповідність ОП контексту підкритерію 4.1.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК висвітлена в робочих програмах та силабусах <https://www.pdaa.edu.ua/content/zmist-pidgotovky-zvo-za-osvitnim-stupenem-bakalavr-zi-specialnosti-galuzeve-2>. Робоча програма є елементом комплексу навч.-метод. забезпечення, зміст якого відповідає Положенню про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoproknmznd2020r.pdf>. ЕГ зазначає, що робочі програми усіх дисциплін ОП відсутні у відкритому доступі ПДАА, що утруднює знайомство зі змістом ОК здобувачів та стейкхолдерів. Силабуси дисциплін ОП є у відкритому доступі <https://www.pdaa.edu.ua/content/vybirkovi-navchalni-dyscypliny-2> Тобто учасники освітнього процесу отримують інформацію щодо змісту, порядку та критеріїв оцінювання у формі силабусу. На платформі Moodle дистанційної освіти ПДАА для відповідних ОК розміщено методично-інформаційне забезпечення. Широко застосовуються можливості електронної бібліотеки ПДАА (<http://lib.pdaa.edu.ua>) Інформаційні ресурси ПДАА вільні та безоплатні. В ході дистанційних зустрічей із здобувачами встановлено, що сайт ЗВО надає можливість здобувачам дізнатись розклад занять та необхідну інформацію про освітній процес загалом. Отже, інформація про освітній процес є доступною, що підтвердилось і під час дистанційної зустрічі із здобувачами. Тож ЕГ констатує повну відповідність ОП підкритерію 4.2.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЕГ встановлені такі види НДР студентів: дослідження, пов'язані з виконанням навчальних завдань та науково-дослідних тем, студентські наукові гуртки. В ОП застосовуються такі форми та методи залучення здобувачів до наукової-дослідної діяльності: виконання завдань з науково-творчою складовою в ході вивчення профільних дисциплін; виступи з результатами досліджень на студентських наукових конференціях; участь у виставках наукових досягнень; участь у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт; виконання завдань науково-дослідного характеру під час проходження виробничої практик. На випусковій кафедрі працюють наукові гуртки: «Інженерія мехатронних систем», «Трактори та автомобілі», «Сучасні технології в машинобудуванні», «Науковий пошук», де здобувачі вивчають методики та засоби вирішення наукових проблем. Дистанційні зустрічі із здобувачами дозволили підтвердити, що здобувачі приймають участь у роботі студентських наукових гуртків. Разом з тим, ЕГ відзначає дещо недостатню участь студентів в науковій роботі: в наукових працях, перемогах в II турі студентських наукових конференцій. Угода про науково-технічне співробітництво підписана тільки 25 листопада 2020 р. і тільки з одним підприємством. І то це є не наукове підприємство. Проведений ЕГ аналіз свідчить про те, що можна казати про певні елементи поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП, але цей напрямок роботи потребує покращення. ЕГ робить висновок про несуттєві недоліки ОП у контексті підкритерію 4.3.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Дистанційні зустрічі із стейкхолдерами підтвердили їх активну участь в розробці та вдосконаленні ОК та в цілому ОП. Зокрема, підтверджено вказані у звіті про самооцінювання ОП відомості: враховані результати анкетування стейкхолдерів та внесені зміни до силабусів; група гарантування ОП вносить зміни до навчального плану за результатами моніторингу та анкетування. На основі результатів НДР публікуються нові монографії, навчальні посібники та підручники, що використовуються в навчальному процесі підготовки здобувачів. Наприклад: Бучинський М.Я., Горик О.В., Чернявський А.М., Яхін С.В. Основи творення машин. Харків, 2017. 448 с., <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/1608>; Арендаренко В. М., Іванов О. М. Вакуумна техніка та технології: навчальний посібник. Полтава, 2019. 68 с. <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/8451>; Гнітько С.М., Бучинський М.Я., Попов С.В., Чернявський Ю.А. Технологічні машини: підручник для студентів. Харків, 2020. 228 с. <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/8367>; Фролов Є.А., Коробко Б.О., Попов С.В., Бондар О.В. Технологічне забезпечення якості складання нероз'ємних з'єднань із використанням зварювальних пристосувань в умовах серійного виробництва: монографія. ПДАА, 2020. 256 с. <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/8979>. Дистанційні зустрічі із здобувачами вищої освіти підтвердили проведення анкетувань кожного семестру та врахування їх побажань. ЕГ дійшла висновку про повну відповідність ОП за підкритерієм 4.4.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В ПДАА інтернаціоналізація діяльності здійснюється відповідно до Стратегії інтернаціоналізації ПДАА до 2025 року (<https://drive.google.com/file/d/oB847vID9sUctUU9RWnBKX3lHTUxmR2dyTDZqV1FxaK1oc3h3/view>), згідно якої науково-педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти університету мають можливість приймати участь у міжнародних проєктах. В університеті наявна відповідна організаційна база, зокрема Центр міжнародної освіти розміщує актуальну інформацію про можливості навчання, стажування й обміну студентами й аспірантами за кордоном у рамках програм Erasmus+, DAAD, Erasmus Mundus Programme, Фонду Фулбрайта, Horizon 2020 та інших стипендіальних програм. Здобувачі освіти та НПП на ОП мають вільний доступ до наступних міжнародних інформаційних ресурсів, зокрема: GoogleScholar, ORCID, Scopus та інш. Оновлення змісту освітніх компонентів ОП також відбувається завдяки систематичному підвищенню кваліфікації НПП шляхом стажування у закордонних університетах (Біловод О.І., Овсієнко Ю.І., Рижкова Т.Ю., Муравльов В.В., Іванюта М.В., Попов С.В., Кравченко С.І., Яхін С.В.) та наявності публікацій у членів групи забезпечення у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science. Згідно відомостей про самооцінювання та результати дистанційних зустрічей програми академічної мобільності здобувачів поки що не реалізовувалась на ОП. Проте, робота в цьому напрямку ведеться. В цілому, ЕГ робить висновок про загальну відповідність ОП у контексті підкритерію 4.5.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильними сторонами реалізації освітньої програми „Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва” є те, що форми навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних

результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та відповідають принципам академічної свободи. Активне використання платформи MOODLE в навчальному процесі сприяє можливості отримання та перевірки завдань для здобувачів вищої освіти дистанційно. Враховуються результати анкетування зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів та внесені зміни до силабусів. Група гарантування ОП вносить зміни до навчального плану за результатами моніторингу та анкетування. Відчувається наявність системного і технологічного підходу ЗВО до організації освітнього процесу та побудови зручного і комфортного освітнього середовища в рамках системи управління освітнім процесом. Спостерігається комплексність застосування форм, методів навчання і викладання та матеріально-технічного забезпечення, які разом забезпечують досягнення цілей та програмних результатів навчання за ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкими сторонами ОП „Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва” у контексті Критерію 4 є: - відсутність робочих програм дисциплін на час виїзду експертної групи. Проте, експертна група вважає, що відсутність робочих програм дисциплін не обмежує здобувачів вищої освіти у отриманні ними необхідної інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання компонент ОП завдяки використанню силабусів; - слабка увага, що приділяється залученню здобувачів до наукових досліджень; - відсутність фактів участі студентів за ОП у виконанні міжнародних освітніх та наукових проектів, а також в академічній мобільності. На основі аналізу відповідності ОП Критерію 4 експертною групою дано наступні рекомендації: - приділити значно більше уваги поєднанню навчання і досліджень під час реалізації ОП; - створити проблемні студентські наукові лабораторії для залучення ширшого кола здобувачів вищої освіти до наукових досліджень; - ширше включати у силабуси, які розробляються, не тільки матеріали наукових досліджень, а й посилання на монографії, наукові статті тощо з метою розширення кругозору здобувачів вищої освіти; - розпочати практику залучення здобувачів освіти до міжнародної діяльності, починаючи з підготовки проектних заявок; - активніше поширювати інформацію про у академічній мобільності з метою започаткування участі студентів у академічній мобільності в межах ОП „Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва”.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Освітня програма має слабкі сторони, які не є суттєвими. ОП відповідає критерію 2 з несуттєвими недоліками (підкритерії 4.2, 4.3) та має значний рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 4.1, 4.4, 4.5. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики, експертна група робить висновок, що ОП «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» ПДАА і освітня діяльність за цією програмою відповідають рівню В за Критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання знаходяться у відкритому доступі на сайті ЗВО та регламентуються "Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАА»: (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2371/polozhennyaoproocinyuvannyarezultativnavchannyzdobuvachivvyshchoyosvityvpdaa.pdf>), в якому прописані обов'язки екзаменатора п. 3.3, форми оцінювання при атестації здобувачів п.1.11. Освітня програма є у відкритому доступі, та знаходиться за посиланням: (<https://www.pdaa.edu.ua/content/zmist-pidgotovky-zvo-za-osvitnim-stupenem-bakalavr-zi-specialnosti-galuzeve-2>), де знаходиться перелік дисциплін ОП (<https://www.pdaa.edu.ua/content/obov'yazkovi-navchalni-dyscypliny-2>), (<https://www.pdaa.edu.ua/content/vybirkovy-navchalni-dyscypliny-2>) разом з силабусами та програмою ОК. Під час зустрічі з експертною групою здобувачі підтвердили, що обізнані щодо інформації проведення контрольних заходів та про критерії оцінювання. Інформація здобувачам доноситься на перших заняттях так і на кураторських годинах. Загалом, експертна група вважає, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів ОП є зрозумілими, чіткими та вчасно доносяться до відома здобувачів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форма атестації у ЗВО регламентується «Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти у Полтавській державній аграрній академії», та «Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавській державній аграрній академії», які знаходяться за посиланням на сайті ЗВО: (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2371/polozhennyaproocinyuvannyarezultativnavchannyazdobuvachivvyshchoyiosvityvpdaa.pdf>). Вище зазначені положення відповідають вимогам стандарту вищої освіти.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів регламентуються «Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавській державній аграрній академії», які розміщено на сайті ЗВО: (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2371/polozhennyaproocinyuvannyarezultativnavchannyazdobuvachivvyshchoyiosvityvpdaa.pdf>). Схема оцінювання та контрольні заходи прописані у п.1.11. У розділі 2, 3 висвітлене проведення поточного та підсумкового контролю. Регулювання конфліктних ситуацій та кількість повторної здачі ОК регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу ПДАА» п.8.35, 8.36. Протягом періоду здійснення освітньої діяльності за ОПП випадків оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів не було. Під час зустрічі з фокус-групою здобувачів та представниками студентського самоврядування було підтверджено, що здобувачі обізнані про порядок дій у випадку конфліктних ситуацій з НПП та його врегулювання. Було визначено обізнаність здобувачів з вищезазначеними положеннями, а також, що протягом навчання здобувачі не мали конфліктних випадків з НПП. Під час проведення резервної зустрічі, керівник психологічної служби Ірина Плаксієнко зазначила, що скарг та конфліктних ситуацій між здобувачами та академічним персоналом не надходило.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Експертною групою було встановлено, що у ЗВО академічна доброчесність регламентована «Кодексом академічної доброчесності», який розміщено на сайті ЗВО за посиланням: (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>), в якому у розділі 3 визначені форми проявів академічної не доброчесності п. 3.1 та системи запобігання виявлення академічного плагіату п.3.4., регламентовані «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в ПДАА» в яких чітко прописано п.1.7 програмне забезпечення, яким користується ЗВО для виявлення плагіату. (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/polozhennya-pro-plagiat.pdf>). ЗВО популяризує академічну доброчесність проводячи зустрічі – бесіди, останню з яких 27 листопада 2020 року провела заступниця декана з виховної роботи Юлія Овсієнко зі студентами з курсу спеціальності 133 «Галузеве машинобудування». Під час зустрічі з фокус-групою здобувачі підтвердили, що вони отримують інформацію про академічну доброчесність під час кураторських годин та на першій лекції предмету «Університетська освіта», який проводить декан Інженерно – технологічного факультету, Дудніков Ігор Анатолійович.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання є відкритими, зрозумілими, чіткими та знаходяться у вільному доступі на сайті ЗВО. Атестація проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Правила проведення контрольних заходів регулюються відповідними положеннями та доступні для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Відсутнє чітке доведення інформації до студентів з критеріїв оцінювання робіт в програмному модулі перевірки на академічну доброчесність. Рекомендовано покращити роботу з більш чіткого доведення інформації до студентів по перевірці робіт на академічну доброчесність в програмному забезпеченні.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Критерії оцінювання та форми контрольних заходів оцінювання здобувачів освітньої програми є зрозумілими та чіткими та дозволяють встановити результати досягнень здобувачів. Учасники освітнього процесу проінформовані про стандарти та політику ЗВО щодо академічної доброчесності. Аналізуючи наведені факти, експертною групою встановлено, що ОП в достатній мірі відповідає вимогам Критерію 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

одана у відомостях про самооцінювання інформація щодо науково-педагогічних працівників, які забезпечують викладання освітніх компонент на ОП «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» була проаналізована і ЕГ дійшла висновку про наявність у всіх викладачів необхідного рівня професійної діяльності відповідно до Постанови Кабінету міністрів України № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» від 30.12.2015 р. (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 347 від 10.05.2018 та № 180 від 03.03.2020), академічної кваліфікації, підтвердженої документами про освіту та публікаціями професійної спрямованості згідно змісту освітніх компонент. Всі викладачі мають документальне підтвердження про підвищення кваліфікації чи стажування. Деякі викладачі (Біловод О.І., Овсієнко Ю.І., Рижкова Т.Ю., Муравльов В.В., Іванюта М.В., Попов С.В., Кравченко С.І., Яхін С.В.) пройшли стажування у закордонних закладах освіти (Вроцлавська політехніка (Польща), Технічний університет в Брно (Чехія), Люблінська політехніка (Польща), Опольський університет). Запрошена ЕГ інформація для перевірки даних відомостей про закордонне стажування у випадковому порядку відносно Рижкової Т.Ю. підтвердилася. На відсутність у відомостях про самооцінювання інформації щодо освіти викладача фізичного виховання Літвінова П.Ю. ЕГ було затребувано додаткову інформацію, що підтвердила відповідність даного викладача необхідним вимогам.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного добору викладачів відбувається згідно до Положення про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників Полтавської державної аграрної академії (<https://drive.google.com/file/d/1AJ2OxyZtVAawk9cgXHbr7kMeQchCwEXD/view>), в якій прописано кваліфікаційні вимоги щодо відповідності претендентів на вакантні посади. Аналіз даних вимог ЕГ дозволяє стверджувати про забезпечення необхідного рівня професіоналізму викладачів для реалізації ОП. Самі викладачі вважають описану процедуру прозорою, зрозумілою і справедливою, про що зазначено на зустрічі ЕГ з академічною спільнотою.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Залучення роботодавців до здійснення освітнього процесу відбувається шляхом залучення останніх до погодження змісту ОП, змісту освітніх компонент, при організації та проведенні практик, передбачених навчальним планом, захисті звітів з практик, залученням до участі в роботі екзаменаційних комісій в якості їх голів. Останній з зазначених прикладів передбачений даною ОП, проте практично ще не відбувався, однак у ЗВО така практика присутня. Також угодами про науково-технічне співробітництво (<https://www.pdaa.edu.ua/news/pidpysannyaugody-pro-naukovo-tehnichne-spivrobitnytstvo-na-inzhenerno-tehnologichnomu-fakulteti>) з окремими роботодавцями передбачено проведення лекційних курсів чи одиничних лекцій.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

На ОП «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» започаткована практика проведення факультативного лекційного курсу представниками ТОВ «Агрістар» (<https://www.pdaa.edu.ua/news/v-novyyu-rik-zi-starymu-druzyamu>). Проте дана практика потребує свого подальшого розвитку, оскільки лише опосередковано впливає на освітній процес за даною ОП.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В ЗВО діє Положення про підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників Полтавської державної аграрної академії (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2371/polozhennya-pro-pidvyshchennya-kvalifikaciyi-z-dodatkomu-22.pdf>). Також передбачена додаткова підтримка у розвитку професійної майстерності викладачів шляхом запровадження власних програм, вебінарів, тренінгів. Запроваджено співпрацю з такими вітчизняними організаціями, як Національний університет біоресурсів та природокористування (<https://www.pdaa.edu.ua/news/pidvyshchennya-kvalifikaciyi-naukovo-pedagogichnyh-pracivnykiv-pdaa>), установами Національної аграрної академії наук України, Університет менеджменту освіти. Ряд викладачів (Біловод О.І., Овсієнко Ю.І., Рижкова Т.Ю., Муравльов В.В., Іванюта М.В., Попов С.В., Кравченко С.І., Яхін С.В.) пройшли стажування у закордонних закладах освіти (Вроцлавська політехніка (Польща), Технічний університет в Брно (Чехія), Люблінська політехніка (Польща), Опольський університет).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В ПДАА запроваджено практику преміювання у розмірі посадового окладу за публікацію у виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science, що регламентується відповідними статтями діючого Колективного договору та Положенням про оплату праці працівників ПДАА (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2954/matyuhakoldogovor2017nov.pdf>). Оплата праці також передбачає визначені законодавством доплати за стаж роботи, науковий ступінь та вчене звання. В ЗВО розвинена система нематеріального стимулювання у професійній діяльності, що мала активне застосування, зокрема, під час відзначення у 2020 році 100-річчя Полтавської державної аграрної академії. Факти матеріального та нематеріального стимулювання було підтверджено при зустрічі ЕГ з академічним персоналом та головним бухгалтером ПДАА Лінською С.П.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Висока академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних у викладанні освітніх компонент ОП. 2. Значна практика закордонного стажування викладачів ОП. 3. Прозора процедура добору висококваліфікованих кадрів. 4. Широкі можливості професійного розвитку викладачів. 5. Розвинена система нематеріального стимулювання викладацької майстерності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1. Недостатнє залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. Рекомендовано посилити роботу із залучення до даного виду занять зазначеної фокус-групи. 2. Достатньо вузьке застосування системи матеріального стимулювання розвитку викладацької майстерності, яка на даний момент в переважній більшості охоплює тільки один аспект їхньої діяльності, а інші її зазначені види є загальноприйнятими у системі вищої освіти. При цьому актуальним залишається питання залучення молоді до роботи в ПДАА. Рекомендовано розширити базу матеріального стимулювання викладачів, в тому числі пріоритетну підтримку молодих вчених.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Інформація по Критерію 6, наведена в відомостях про самооцінювання, в цілому викладена коректно та отримала підтвердження в ході проведених зустрічей експертної групи зі стейкхолдерами, роботі з документами, на які надано посилання. Наведені слабкі сторони ОП в контексті Критерію 6 є загалом несуттєвими, пояснюються пасивністю роботодавців щодо їх більш активного залучення до освітнього процесу, частково недостатнім фінансуванням освітньої галузі загалом.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Проведені зустрічі ЕГ з фокус-групами та огляд матеріально-технічної бази ОП та ЗВО в цілому дозволили встановити наступне. ПДАА має 5 навчальних корпусів, спортивний зал та майданчик, 2 заклади харчування, додаткові буфети в корпусах, медпункт. Бібліотека ЗВО загальною площею майже 900 кв.м. має 396 тис. матеріальних одиниць бібліотечного фонду. Здобувачі вищої освіти мають вільний доступ до бібліотеки, електронної бібліотеки, репозитарію (<http://lib.pdaa.edu.ua>). Здобувачі вищої освіти повністю забезпечені необхідною навчально-методичною літературою, наявні також періодичні видання із спеціальності. Лекції відбуваються в аудиторіях, оснащених мультимедійними засобами. Практичні та лабораторні заняття відбуваються в спеціалізованих лабораторіях, оснащених необхідним обладнанням. Дане обладнання постійно оновлюється, в тому числі останнім часом і за рахунок спонсорської допомоги зацікавлених роботодавців. Комп'ютерний клас кафедри галузеве машинобудування оснащений потужною комп'ютерною технікою для роботи з сучасними системами автоматизованого проектування. В ПДАА використовується автоматизована система управління (<https://asu.pdaa.edu.ua/schedule>), що має електронну форму розкладу занять та передбачає доступ до особистих кабінетів студента і викладача. ЕГ прийшла до висновку, що в цілому наявні фінансові, матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення ОП є достатнім для досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Доступ до всіх видів інфраструктури та інформаційних ресурсів здобувачами вищої освіти за даною ОП є вільним і безоплатним. В ПДАА функціонує система вільного доступу до мережі Wi-Fi. Доступ до мережі Інтернет є також безоплатним. Користування бібліотекою, електронною бібліотекою та репозитарієм здійснюється на безкоштовній основі. Доступ до обладнання в спеціалізованих лабораторіях регламентується вимогами охорони праці, проте є безкоштовним. Витратними матеріалами при проведенні лабораторних робіт здобувачі вищої освіти забезпечуються безкоштовно. В межах ОП функціонує ряд наукових студентських гуртків, участь в яких є добровільною і безоплатною. Викладачі ОП описаною інфраструктурою та інформаційними ресурсами, необхідними для проведення наукової чи викладацької діяльності, також користуються на безоплатній основі. Безоплатність доступу підтверджена на зустрічах ЕГ з фокус-групами.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Санітарно-технічний стан будівель і приміщень ЗВО підтримується допоміжним персоналом на задовільному рівні, проте місцями потребує косметичного ремонту, що інколи проявлялося під час огляду ЕГ матеріально-технічної бази ОП. Наявна необхідна протипожежна інфраструктура. Безпечність умов праці та навчання регламентується відповідними заходами з охорони праці. Для іногородніх здобувачів вищої освіти є гуртожитки, що становлять з навчальними корпусами ПДАА окреме містечко. Умови проживання в гуртожитках комфортні, з дотриманням всіх нормативних вимог організаційного, санітарного та технічного характеру. В ПДАА діють студентські гуртки самодіяльності, студентських клуб КВН. В актовій залі ПДАА регулярно проводяться різноманітні концерти і виступи колективів художньої самодіяльності, конкурси і змагання. Забезпеченню психологічної безпеки освітнього середовища сприяє Положення про протидію булінгу (цькуванню) (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2371/polozhennyapropydyubulingu.pdf>). На зустрічі з ЕГ здобувачі вищої освіти заявили про високий рівень задоволеності освітнім середовищем.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Основні заходи з підтримки здобувачів вищої освіти в ПДАА здійснюються через школу наставників академічних груп. Основним підрозділом комплексної підтримки здобувачів вищої освіти є деканат. Додатково створено інститут

омбудсмена освітнього процесу (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5343/polozhennya-pro-ombudsmena-navchalnogo-procesu.pdf>), психологічна служба здійснення соціально-психологічного супроводу освітнього процесу (<https://www.pdaa.edu.ua/content/psychologichna-sluzhba-poltavskoyi-derzhavnoyi-agrarnoyi-akademiyi>, <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2371/polozhennya-pro-psychologichnu-sluzhbu.pdf>). Ще одним вагомим елементом у забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти є органи їхнього самоврядування, профспілкова організація. В ЗВО проводяться регулярні анкетні опитування щодо визначення ступеня задоволеності потреб здобувачів вищої освіти, в тому числі і рівнем різних видів їх підтримки (<https://www.pdaa.edu.ua/content/anketuvannya-studentiv-specialnosti-133-galuzeve-mashynobuduvannya>). В ПДАА використовується автоматизована система управління освітнім процесом (<https://asu.pdaa.edu.ua/schedule>). В цілому на зустрічі ЕГ зі здобувачами вищої освіти та представниками студентського самоврядування були схвальні оцінки щодо організації такої підтримки, проте ускладнення викликало питання забезпечення підтримки молодих сімей, що було пояснено відсутністю останнім часом прикладів їх створення.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В ПДАА створено достатні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами (<https://drive.google.com/file/d/18GEELAmXYnir9oX3Bk8-fhUY4huhi--t/view>). Зокрема, на входах до навчальних корпусів об'їжджені пандуси, на всіх східцях передбачені жовті лінії для осіб з погіршеним зором. Для осіб зі зниженим рівнем мобільності пересування виділена окрема аудиторія для навчання (аудиторія 305а). Проте випадків навчання зазначених осіб за ОП «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» не було.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В ПДАА для запобігання виникненню конфліктних ситуацій розроблена чітка і зрозуміла політика, яка регламентується Положенням про уповноважений підрозділ з питань запобігання та виявлення корупції (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2371/polozhennya-pro-upovnovazhenyupidrozdzilzpytanzaprobigannyatav-yyavlennyakorupciyi.pdf>), Положенням про омбудсмена учасників освітнього процесу ПДАА (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5343/polozhennya-pro-ombudsmena-navchalnogo-procesu.pdf>), Порядком подання та розгляд скарг здобувачів вищої освіти у ПДАА (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2371/poryadok-rozgyadu-skarg.pdf>). Всі учасники освітнього процесу на зустрічах з ЕГ заявили про обізнаність з прийнятою у ЗВО процедурою вирішення конфліктних ситуацій, проте конкретних випадків її застосування ні на даній ОП, ні у ЗВО в цілому не було за відсутності причин її реалізації, що свідчить про здоровий психологічний клімат у ПДАА та об'єктивність учасників освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. Достатні фінансові, матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення ОП. 2. Безоплатний доступ до ресурсів. 3. Реально безпечне освітнє середовище. 4. Створення психологічної служби та запровадження інституту омбудсмена освітнього процесу. 5. Достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. 6. Зрозуміла процедура вирішення конфліктних ситуацій. 7. Застосування автоматизованої системи управління освітнім процесом.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Задовільний стан будівель і приміщень ЗВО, проте місцями потребується косметичний ремонт. Рекомендовано комплексний підхід для покращення даного стану.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Наведений недолік не є суттєвим, проте не дозволяє поставити оцінку більш високого рівня.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розробки, затвердження, моніторингу та періодичність перегляду ОП у ПДАА здійснюються відповідно до Положення про освітню (освітньо-професійну, освітньо-наукову) програму в ПДАА: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaopp2020.pdf> та Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАА <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2371/polozhennyaoprosystemuvnutryshnogozabezpechennyyakostivyshchoyiosvyuity.pdf>. ОП „Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва” 2020 року була переглянута в зв'язку зі затвердженням стандарту вищої освіти за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з дотриманням визначених в ПДАА процедур перегляду освітніх програм. ЕГ встановлено, що визначені у нормативних документах періодичність та процедури оновлення освітніх програм не порушуються. Інтерв'ювання роботодавців показало, що вони залучалися як зацікавлена сторона в процесі проектування ОП і в процесі її перегляду. Вони надають відгуки та пропозиції, на підставі яких ЗВО робить зміни та вносить корективи в ОП. Під час інтерв'ювання академічного персоналу, керівництва ЗВО, представників роботодавців ЕГ встановила, що вони знайомі з процедурами розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Отже, ЕГ зробила висновок щодо повної відповідності ОП «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» і освітньої діяльності ЗВО за нею підкритерію 8.1.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

В ПДАА впроваджується анкетування здобувачів стосовно забезпечення якості освіти. Пропозиції студентів розглядаються на засіданнях кафедр та науково-методичних рад. Внаслідок аналізу результатів опитування, спілкування зі студентами спеціальності 133 «Галузеве машинобудування» був сформований перелік пропозицій щодо змін ОК навчального плану, які ухвалили на засіданні науково-методичної комісії. Дані пропозиції також були враховані при перегляді ОП. Разом з тим, ЕГ відмічає відсутність відкритого доступу до результатів анкетування «Викладання очима студентів» на сайті ЗВО. Здобувачі через органи студ. самоврядування залучені до процесу затвердження та перегляду ОП під час обговорення на наук.-метод. раді факультету, що підтверджено включенням в склад наук.-метод. ради факультету 10 % представників студ. самоврядування від загальної кількості членів ради. Під час спілкування зі здобувачами і представниками студ. самоврядування було підтверджено інформацію про те, що їх пропозиції враховуються. За пропозицією здобувачів, до переліку вибіркового компоненту було внесено дисципліни: Основи сільськогосподарської кооперації, Маркетинг та менеджмент. Таким чином, ЕГ дійшла висновку, що здобувачі безпосередньо та через органи студ. самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОП, та надала рекомендації щодо більш прозорого залучення здобувачів вищої освіти й представників студ. самоврядування до процесів перегляду ОП та забезпечення фіксації пропозицій стейкхолдерів.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці в Полтавській державній аграрній академії приймають активну участь в обговоренні освітньої програми, письмово або усно висловлюють свої пропозиції щодо змісту освітніх компонентів, на основі яких здійснюється оновлення робочих програм з внесенням відповідних змін. На освітній програмі в Полтавській державній аграрній академії розвинені партнерські відносини з аграрними підприємствами Полтавської області, наприклад, представники ТОВ «ТД «ПААЗ», ПАТ «Полтавський облагропостач», ТОВ «Прайд-авто». При періодичному перегляді освітньої програми, роботодавці аналізують проект освітньої програми і на його основі адаптують програму, щоб забезпечити її відповідність сучасним вимогам виробництва, що зазначаються в рецензіях та відгуках. Пропозиції роботодавців були враховані додаванням до освітньої програми обов'язкових освітніх компонентів: навчальні дисципліни «Основи автоматизованого проектування», «Маркетингова товарна політика інженерних розробок», курсовий проект з «Розрахунку та конструювання машин». Отже, спираючись на інформацію, отриману в результаті інтерв'ювання гаранта освітньої програми, фокус-груп академічного персоналу та роботодавців, експертна група зробила висновок про повну відповідність освітньої діяльності в Полтавській державній аграрній академії щодо освітньої програми «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» у контексті підкритерію 8.3.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Хоча на ОП „Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва” ще не було випускників, але загалом в ПДАА відбувається збір та аналіз інформації про кар'єрний шлях випускників ОП: створено Відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників (<https://www.pdaa.edu.ua/content/organizaciyna-struktura-viddil-spruyannya-pracevlashtuvannya-studentiv-i-vypusknukiv>), який допомагає студентам у питаннях вибору професії та сприяє їх працевлаштуванню, координує налагодження зворотного зв'язку з випускниками, здійснює комунікації з роботодавцями; займається вивченням потреб ринку праці, збирає інформацію щодо кар'єрного шляху випускників та забезпечує зворотний зв'язок з молодими фахівцями. Проте, на момент роботи ЕГ в ЗВО не відбулося жодного випуску за ОП «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва». Перші випускники плануються лише у 2021 році. Під час інтерв'ювання академічного персоналу ЕГ отримала інформацію, що кафедра ГМ веде моніторинг працевлаштування та кар'єри випускників за іншими спорідненими ОП, тому має певний досвід збору інформації щодо кар'єрного шляху випускників. Отже, апроксимуючи діяльність ЗВО щодо співпраці з випускниками є підстави вважати, що аналіз та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ПДАА практикуватимуться і під час перегляду ОП „Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва”. Таким чином, ЕГ зробила висновок щодо повної відповідності ОП і освітньої діяльності ЗВО за нею у контексті підкритерію 8.4.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості ПДАА в частині реагування на виявлені недоліки в ОП регламентуються відповідними процедурами, що передбачені Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАА <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2371/polozhennya-prosistemuvnutryshnogozabezpechennayakostivyshchoyosvyity.pdf> Згідно з вимогами цього документу, процес регулярного моніторингу та удосконалення ОП ЗВО в процесі їх реалізації організовує гарант ОП із залученням всіх її членів. Критерії, за якими проводиться моніторинг та удосконалення ОП ПДАА в процесі їх реалізації, формуються як у результаті зворотного зв'язку зі стейкхолдерами та випускниками, так і внаслідок прогнозування розвитку спеціальностей та потреб суспільства. Результати аналізу дозволили виявити недоліки, які ускладнюють реалізацію ОП, а саме недостатній рівень матеріальної бази ОП сучасним матеріально-технічним забезпеченням. Під час акредитаційної експертизи гарант поінформувала, що з даного питання проводиться робота по заключенню договорів із підприємствами з метою розширення баз практик і організації занять на базі сучасних підприємств. На кафедрі проводиться аноніміне анкетування студентів для виявлення недоліків навчального процесу. Під час акредитаційної експертизи здобувачі та роботодавці підтвердили досвід виявлення таких недоліків та реагування на них. Таким чином, ЕГ зробила висновок щодо повної відповідності ОП і освітньої діяльності ЗВО за нею у контексті підкритерію 8.5.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП „Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва” являється первинною, тому результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти не брались до уваги під час перегляду освітньої програми.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Учасники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП через надання їм повноважень як елементів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, а саме: адміністрація ПДАА є ініціатором залучення усіх учасників освітнього процесу до розробки та впровадження системи якості; керівники структурних підрозділів залучені до розробки, впровадження та удосконалення механізмів і процедур зовнішнього забезпечення якості вищої освіти через створення нормативних документів та участі у роботі експертних груп. Для відчуття причетності членів академічної спільноти до процесів забезпечення якості в університеті впроваджується система внутрішнього забезпечення якості освіти, яка передбачає, зокрема, функціонування навчально-методичної ради з якості освіти. Під час акредитаційної експертизи підтверджено, що в ПДАА здійснюються заходи, спрямовані на формування культури якості в академічній спільноті. Структурними підрозділами ПДАА у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти є: відділ моніторингу та забезпечення якості освіти <https://www.pdaa.edu.ua/content/viddil-monitoringu-ta-zabezpechennya-yakosti-osvity>; навчальний відділ <https://www.pdaa.edu.ua/content/navchalnyy-viddil>; відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників <https://www.pdaa.edu.ua/content/viddil-spruyannya-pracevlashtuvannya-studentiv-i-vypusknukiv>. Отже, ЕГ зробила висновок щодо повної відповідності ОП і освітньої діяльності ЗВО підкритерію 8.7.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильними сторонами ОП у контексті Критерію 8 є: наявність у ЗВО нормативної бази щодо процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти; реальне впровадження процесів моніторингу та аудиту освітніх програм із залученням внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів та використанням анкетування та опитування; наявність відділу забезпечення якості освіти, відповідального за виконання процесів моніторингу та аудиту ОП та організацію зворотного зв'язку із здобувачами вищої освіти та випускниками щодо якості освіти; ефективне залучення роботодавців до процесу моніторингу та періодичного перегляду ОП. У ЗВО проводиться активна робота з розбудови внутрішнього забезпечення якості освіти: затвердження Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАА, функціонування відділу сприяння працевлаштуванню студентів і випускників, розробка Єдиної бази даних випускників. ОП „Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва” року була переглянута в 2020 році в зв'язку з затвердженням стандарту вищої освіти за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з дотриманням визначених ЗВО процедур забезпечення якості перегляду освітніх програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкими сторонами ОП „Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва”, на думку ЕГ у контексті критерію 8, є відсутність відкритого доступу до результатів анкетування «Викладання очима студентів», що може порозуміти певну недобро віру до цього напрямку анкетування стейкхолдерів. Експертною групою рекомендовано зробити прозорими результати залучення здобувачів до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості, проведення регулярного опитування та створення прозорого ефективного механізму документування пропозицій здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Виходячи з релевантності наданої інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОП та освітньої діяльності ПДАА за цією програмою Критерію 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Положення, які регулюють нормативно – правові акти знаходяться на веб сайті ЗВО у вільному доступі за посиланнями: (<https://www.pdaa.edu.ua/content/polozhennya-pro-osvitnyu-diyalnist>), (https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaaproosvitniyproces15042020_1.pdf), (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyapravonavybnavchdysc550555typogr.pdf>). Слід відзначити про плідну працю ЗВО у напрямку академічної доброчесності, яка підтверджується: «Положенням про комісію з академічної доброчесності ПДАА» (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/polozhennya-pro-komisiyu-z-akademichnoyi-dobrochesnosti-pdaa.pdf>), «Кодексом академічної доброчесності» (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>), «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в ПДАА» (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/polozhennya-pro-plagiat.pdf>). Антикорупційна програма регулюється положенням «Про уповноважений підрозділ з питань запобігання та виявлення корупції ПДАА», який знаходиться за посиланням: (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2371/polozhennyaupovnovazhenyypidrozdzilzpytanzapobigannyatavuyavlennyakorupciyi.pdf>). Під час проведених зустрічей, експертна група переконалась, що встановлені процедури та права дотримуються під час реалізації ОП «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва».

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

На сайті ЗВО у відкритому доступі оприлюднений проект освітньо – професійної програми 133 «Галузеве машинобудування» у якому зазначено поштову скриньку контактної особи та розташований за посиланнями: (<https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/6491/proekt-opp-gm-2020.pdf>). Таблиця пропозицій після закінчення громадського обговорення на сайті відсутня. Під час зустрічі зі стейкхолдерами, експертна група впевнилась у обізнаності стейкхолдерів цієї ОП. Рекомендації стейкхолдерів були обговорені на засіданні кафедри (Протоколи додаються у додатках до звіту СО).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному сайті ЗВО оприлюднена інформація про обов'язкові дисципліни та силабуси (<https://www.pdaa.edu.ua/content/obovyazkovi-navchalni-dyscypliny-2>), (<https://www.pdaa.edu.ua/content/vybirkovy-navchalni-dyscypliny-2>), «Інформаційний пакет програми спеціальності» (<https://drive.google.com/file/d/1H9Fxn-y79KskFO3-kjVGLzmNi8wFZi8J/view>), а також оприлюднені рецензії та відгуки роботодавців (https://drive.google.com/file/d/16UUaoH9qDD1ddeA8ThR_OvSg7vpdoOfq/view).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Як сильні та позитивні сторони слід відзначити наявність чітких правил регулювання прав та обов'язків учасників освітнього процесу, які відзначені у відповідних положеннях, які є доступними для усіх учасників освітнього процесу. На веб сайті ЗВО розташована достовірна інформація щодо ОП, а всі зацікавлені сторони можуть прийняти участь у її обговоренні та оновленні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Рекомендацією експертної групи є розміщення таблиці пропозицій після громадського обговорення, задля можливості стейкхолдерів подання додаткових пропозицій та зауважень до ОП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЗВО має чіткі та зрозумілі підходи з регулювання прав та обов'язків учасників освітнього процесу, наведених у відповідних положеннях, які знаходяться на сайті ЗВО у вільному доступі. Інформація щодо ОП «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» розміщена на сайті ЗВО та є актуальною, є можливість для подання рекомендацій зацікавлених сторін шляхом надання електронної поштової скриньки зворотного зв'язку.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Під час підготовки до проведення акредитаційної експертизи в складі експертної групи відбулася заміна голови. Відтак було дещо скориговано наданий експертною групою запит на отримання документів від ЗВО. Оптимізація даного запиту і, як наслідок, суттєве його скорочення (з 18 до 7 позицій згідно рекомендацій Агенства) була позитивно сприйнята представниками Полтавської державної аграрної академії і послугувала підвищенню рівня доброзичливості у спілкуванні між сторонами акредитації. Гарантом освітньої програми оперативно надавалися відповіді на запити експертів та необхідні матеріали для формування звіту. Під час ознайомлення експертної групи з матеріально-технічною базою ЗВО для забезпечення функціонування освітньої програми, яке відбувалося в режимі репортажу в прямому ефірі, та враховуючи складні погодні умови, Гаранту освітньої програми на її прохання було дозволено розширити коло задіяних допоміжних працівників для проведення даного етапу програми візиту. В цілому експертна група зазначає високий рівень підготовки ПДАА, і зокрема Гаранта ОП, до проведення акредитаційної експертизи в дистанційному форматі. Проведення online зустрічей з групами стейкхолдерів виконано згідно з погодженої програми візиту з дотриманням часових рамок, обумовлених використанням безкоштовної версії платформи Zoom. Тому деякі зустрічі відбувалися з повторним входом її учасників до конференції Zoom.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросовісність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Гречка Андрій Іванович

Члени експертної групи

Криштопа Святослав Ігоревич

Куріпка Олександр Володимирович